

რედაქცია

გოლიცინის პრესბიტერი თეო. ივ. მუხრანის სას. კლუბის ქვემოთ.

ხელის-მოწერა

მიღება ტფილისში „დროებას“ რედაქციაში, ქუჩის კუთხით, ჭავჭავაძის წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მცხოვრებთათვის: ВЪ Тифлисѣ, въ редакцію „Дროѣба“.

„დროების“ ფასი:

თვე... 9 მან. წლის... 3 მან. კვარტალი... 5 მან. ერთი თვის... 1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-ღვინე ორშაბათს ბარდა

ფასი განსახადებისა

დღის სთავით, სთავზე ერთი კაპეკი; სთავზე ერთი კაპეკი; სთავზე ერთი კაპეკი; სთავზე ერთი კაპეკი...

პირველის აპრილიდან ამ 1883 წლის დამლევაძღინ

„დროება“

ღირს გაგზავნით 7 (შვიდი) მანეთი

ხელის-მოწერა მიიღება: ტფილისში — გალაგინის პრესბიტერი, თ. ივ. კ. მუხრანის სას. კლუბში, კლუბს ქვემოთ.

მთიანში — ჭავჭავაძის წიგნის მაღაზიაში.

ბათუმში — ლევ. მჭედლიშვილთან, საკუთარს სახლში.

ქადაგს გარეშე მცხოვრებთათვის ამ ადრესით უნდა დააბარან გასკეთა: ВЪ Тифлисѣ ВЪ редакцію „Дроѣба“.

ტელეგრაფი

(„ნაწილობით ტელეგრაფის სააგენტოსა“)

რუსეთიდან

6 აპრილს

პეტერბურში. სასახლე არი გვირით იგლავებს დიდს ჰერცოგის მკვლევანურგ-შეკრების განდაცვალებას.

დიდი მთავარი გლადიმერ ალექსანდრეს-ძე 4 აპრილს გაემგზავრა სამხედვარ-განათ.

ჰერცოგის დეპარტამენტმა შეადგინა პრესბიტერი სახელმწიფო ბუჯეტის აღნიშვნით შემოერთებულ მხრის — ბესარაბიისა და ახალ-თეძისა.

ერთს საშუალო სასწავლებელში დაინიშნულა იყო მასწავლებლად კაცი ფრად მანე მიმართულებას; რამესკეთი შემთხვევა კვლავად ან განმეორდეს, სახალხო განათების მინისტრმა მიუწერა — გასცენ მოწმობა საშუალო სასწავლებლის მასწავლებლობისა, მხალხად მამის, რადესაც საუნავრსიტეტო მთავრობისაგან უწყებულ იქნება ნამდვილი ამბავი ამ კაცის ყოფა-ქცევაზე და ზნეობით თვისებებზე.

„დროების“ ფელტონი, 8 აპრილს.

ბრ. ორბელიანის ბარდაცვალებაზე

ალარ არის ის პოეტი, მრთხელ ჩანგს რომ ამღერებდა, ბულის კენესით, ცრემლთა ფრქვევით მწარ ხმით ზედ რომ ამღერებდა!

არ არს იგი, ვის სიკეთე მამულისა ახარებდა, მის სიმწარე სამშობლოსი ბულის უჭკობდა ამწარებდა!

ღღეს ალარ გვეყავს ის პოეტი, მის ცოტა რამ უწერია, მაგრამ ვინცა ორი სიტყვით სხვების ათასს მოერია! პოეტს მელნად თვისი ცრემლნი ბულის სისხლში მოერია! და ამ ცრემლით უწერია, რაც მის წიგნში კი სწერია!

სამხედვარ გარეთიდან

6 აპრილს

პარიში. აქ მოვიდა დიდი მთავარი კოსტანტინე ნიკოლაშის-ძე.

ტრანკინის კვანძებისათვის მართებლად ითხოვს ხუთ მილიონ ფრანკს.

ტფილისი, 7 აპრილს.

როგორც ვახვთებმა შეგვატყობინეს, ექვსი მისისთვის ყველა მხრიდან დეპუტაციები უნდა იყვენ ხელმწიფის გვირგვინის კურთხევაზედ მოსკოვში. გვირგვინის კურთხევის დროს ხელმწიფეებს ძველადგანვე ჩვეულებათა აქვთ გასცენ მრავალი წყალობა. შეიძლება მისმა დიდებულებამ ხელმწიფე იმპერატორს კიდევაც ჰკითხოს დეპუტატებს: „რასა მოხვით? რა უფრო ეჭირება თქვენ ქვეყანას?“

ამ ჩვენთვის სასარგებლო წამისათვის ჩვენი დეპუტატები კარგად უნდა აღრევე მოემზადნენ, რომ ან სულ პირში ნერწყვი არ გაუშრეთ, ან ძველებურად ისეთი არა ითხოვონ — რა, რომ ქვეყნის თვალში სასაცილოდ დაგჩეთ.

მგ ის არის ის პოეტი,

ჩვენს დიდებულ დროთ ხსენებით მით შარბათით ვინცა დათერის, მინ თამარის სურათს ქვეშე ნეტარების ცრემლებსა ღვრის!...

მგ ის არის, ვინც იმედი, სიტყვა საქმეს შეუერთა, მინ მამულსა თვით ემონა და მამული კი აღმერთა, მინც არ ზოგა თავი თვისი და უმსხვერპლა ქართველ ერთა,

ღღეს ალარ გვეყავს ეგ პოეტი, ქუბოში ძვეს სახე მკრთალი. სიხარულის მოლოდინში შეიქმნა „ხნით დამაფრალი“... რა კვდებოდა, გაუნათლდა ღრმა მოხუცსა სახე მცხრალი:

ბევრჯელ ჰქონით შემთხვევა ჩვენ წარმომადგენელთ, რომ თვის ქვეყნის საჭიროება გულ-ხდით და პრისპირ მოგხსენებნით ხელმწიფისთვის, მაგრამ იმათ ყოველთვის მორცხვი პატარძალივით თვის მწუხარება დაუმაღავთ და ისეთი რამ უთხოვნიათ, რომელიც მათვე ამცარებს მისივე თვალში, ვისგანაც წყალობას ითხოვენ და ამცირებს იმ ქვეყანასაც, რომელსაც ისინი წარმომადგენენ. ჩვენი დეპუტაციების ამ ნაირი ქცევა ერთს ხელსურის ანდაზას მავონებს: ხევაურმა სული ეშმაკს მიჰყიდა, რომელმაც იმას მთელი ქვეყნის სიმდიდრე თვალწინ გაღუშა და უთხრა: მთხოვე ხევაურს, რაც გინდა და ყველა სიმდიდრეს მოგცემო. ხევაურმა ყველაფერზედ უარი ჰყო და სთხოვა მხოლოდ ერთი ჩარეკა წინწანა ქარი (არაყი) და ერთი თინის ჯამი დიკის ფქვილის ხაფი...

რაც გვეჭირება, ეს ჩვენ მწერლობას ათი-ათასჯერ „ამაოჩვენოსა“ ჩამოუთელია და ეხლა მათი დასახელება საჭიროდ არ მიგვჩნია. ბესურს მხოლოდ, ჩვენ წარმომადგენელთ, რომელნიც გვირგვინის კურთხევაზედ დაესწრებიან, გაბედვით და დწერილობით გინუცხადონ იმპერატორს ჩვენი ქვეყნის საჭიროებანი. თუ თითონ ვერ გაჰხედვენ, მიჰხედონ პოლშის დეპუტატებს მაინც, რომელნიც შარშან სამდ მარხედ მოვიდნენ სასახლეში და სამძიმრის მაგიერ თავიანთი ქვეყნის საჭიროებაზედ მოჰყენენ ლაპარაკს. არც ის იქნება სირცხვილი, რომ, თუ რუსულად ვერ მოახერხეს, ქართულად ილაპარაკონ, ოღონდ კი ყველა თვისი სურვილი გადასცენ.

„ღმერთი შემწე და მოწყალე რად იქნება მარად მწყრალი?“

მს იფიქრა — გაიღმა და დახუტა წყნარად თვალი... 1883 წ. 24 მარტს. სილოვან.

ახალციხიდან

ილაჯი წაიღო წარსულმა მარტმა! მრთ ღღეს ისეთი სიცხე დადგება, რომ ლამის საზაფხულო ტანთსაცმელი ჩავიცვათ და ფანჯრები დავლოთ; ვნახოთ, მეორე ღღეს ან ამოვარდება საშინელი ქარი, ან წამოვა თოვლი და ხელახლად დაგვტრიალდება ზამთარი თვის ლაზათებითა. როდის იქნება გაგვეცალოს ეს გიფი, არა სანდო მარტა?! მათრებს ერთი კარგი ანდაზა აქვსთ ამ დაუნდობელს მარტზე და ნახევარ აპრილზედ, ახრი რომ-

თუ პოლიციებს არა სცხვენინათ რუსულის უცოდინრობისა და განძრახვიდესა ჰმალვენ, ქართველს რად უნდა სცხვენოდეს?

ღლიშრი

ღღეს ისაია შითოვეის თეატრის ზალაში დანიშნულია ქართული დრამატული დასის აკტორის ბ. ა. მონხევის საარგებლოდ ლიტერატურული საღამო, რომელშიაც მიიღებენ მონაწილეობას: ბბ. პ. ა. აპოჩინინი, გ. ს. ტერ-სტეფანოვი, ი. ფ. თხოვესკი, ბორესმეხოვი, მ. მ. ქარნიჩი და ქალობანი პ. ა. თხოვესკისა.

თიანეთიდან გვეწერენ:

ჩვენი ახალი მაზრის უფროსი თავლევან ჯანდიერი მობძანდა. დიდის სიხარულით მივიღეთ ჩვენ თიანეთის მაზრის საზოგადოებამ. ბესმენდა მისი კაცობა, თავიანობა. და ეხლა პრისპირ რომ შევხედეთ ჩვენს უფროს მიხვდით, რომ სახე და საქმე უმტკიცებს კეთილობას და ჩვენ ხალხს ცოტა შემწეობაც მოგვეცემის მისგან. წერილ-წერილ ჩინოვნიკებისგან მუდამ შეწუხება გვექონდა, მაგრამ ღმერთმა გვიშველა და თ. ჯანდიერის მოსვლამ გზა შეუცვალა და შიშიც მისცა უკანონო ყოფა ქვეყნისათვის ამ მოხელეობას.

ტფილისის „ტრუფაქმა“, კვირას, 10 მარტს ბ. მარტინოვსკი წაიკითხავს ლექციას ჰამლეტზე.

პროგრამმა ლექციისა? წინასიტყვაობა. — რა ჩაუნერგა ჰამლეტს ბუნე-

ლისაც ვარის: „შეარცხენოს ღმერთმა მთელი მარტიც და ნახევარი აპრილიც“.

როგორც ბაიყუშია, ისე ბაიყუშურად მიდის ეს თვე: სიკვდილი, სიკვდილი! სხვა არა ისმის-რა!...

თქვენი მტერი შესწუხდეს, რომ აქაური ქართველობა შესწუხდა გარდაცვალებით წარჩინებული პოეტისა ბრიგოლ ორბელიანისა. მსეც „წავიდა“! ძველთაგან ვინლა დაგვითენინა?! „შემავრთებელი ხილიც“ ჩატყდა. დასაფლავების ღღეს განსვენებულის დიდის პოეტისა ცყო აქ პანაშვილი.

ზამლევი კაცი ვარ... პქაურობაზე ბევრს ვერას მოგწერთ; მოგიხრობთ მხოლოდ რაც გავიგე და ვნახე ამ მოკლე ხანში, ჩემს აქ ყოფნაში. ამას წინად ერთმა ავაზაკმა მეორე ავაზაკი წააბრძანა საიქიოს. ღამნა-

ბამ და ცხოვრებამ? — ჰამლეტი, როგორც შუბის მედიცინა. — ჰამლეტი და მკვლელობა. — ჰამლეტის სახის წარმოდგენა. — ბიესაში სხვა ხასიათების დამოკიდებულება ჰამლეტის ხასიათთან. — ჰამლეტი, როგორც სულით ავად-მყოფი. ბელინსკი და ჰამლეტი. დასკვნა.

მიზანი ლექციისა საქველ მოქმედება.

ჩარკატის გოგირდის მადანი, როგორც განვითარების „ბაქალ მობაზე“ გვაცნობებს, ამ ქამად ფრანკუზების კამპანიის ხელში გადადის, რომლის წარმომადგენლებად ითვლებიან, ბ. ლეკან-პერლუ და თ. პრისთავი, ეხლანდელი ამ მადნების მფლობელი.

ანგარიში „მართულის ლიტერატურის სადამო“-სი გამართული 13 მარტს პარწრუნის თეატრში.

შემოსავალი:

ბილეთები იყო გაგზავნილი და გაყიდული . 374 მ. 25 კ. ხარჯი:

თეატრის ქირა	40 მ.	„
მარკეტრი	30 მ.	„
მ. ანდრონიკოვისას	10 მ.	„
საათიშო ქალაქი და აფიშების გამკრეფის	5 მ.	„
პროკინგის	6 მ.	„
დოუმას და ჰაუსტის ტანისამოსის ქირა	8 მ. 40 კ.	„
ზურნა და სხვა წერილობრივი ხარჯი	13 მ. 85 კ.	„
სულ —	113 მ. 25 კ.	
ხარჯს გარდა დარჩა	261 მ.	„
261 მან-დამ მ. ჰ—სას გარდაეცი	120 მ.	„
მ. მ—საგან სესხად წაღებულია	45 მ. *)	„
მ. მ—საგან სესხად წაღებულია	45 მ. *)	„

*) ეს 90 მან. ამ პირებს უნდა გადასცეს 10% -ით იმ ფულიდამ, რომელიც დიდ-მარხვის შემდეგ მიეცემათ ჯამაგირად.

შავე თუმცა დაჭრილია, ციხეშია ცხის, ბორკილებით შემკული, მაგრამ... მაგარი ის არის, რო შვიდობის, რო მიმიღამ თვისი წყალობა ეხლაც არ მოუშალოს და საპრობილედგან კიდევ, როგორც არა ერთხელ მომხდარა, დაიხსნას. ხალხი ესე მოგახსენებს. მკვლელის სახელი განლაგეთ შარსევა. მს ის შარსევა განლაგეთ, რომელსაც აბრალდებდნენ ამ ორის წლის განმავლობაში ორჯერ აქაურ ურიების დაწიოკებას და მათ სისხლის დაღვრას. მს ის შარსევა განლაგეთ, რომლისგან თურმე იყო აკლებული აქაურობა ქურდობით. მს ის შარსევა განლაგეთ, რომელიც გულ-გრილად იღვა და უყურებდა თვის მსხვერპლს, როდესაც მას სჭრიდა ექიმბაში... ალბად ყველაფერი რასაც აბრალდებდნენ მს მტრის ენა იყო, თორე ციხიდან ორჯერ რად გამოვიდოდა სრულიად გამართლებული!

დ—სას 2 მ. „
სულ — 212 მ. „
დნარჩენი 49 მან. ჯერ არ არის მიღებული**) უმორჩილესად ვთხოვ იმ პირთა, რომლებმაც დაიტოვეს ბილეთები და ფული კი ჯერაც არ გამოუგზავნიათ—გამოგზავნონ ამ აღრესით: თვლის ცენტრალურს წიგნთსაცავში ბ. ჯაბადარს ანუ „დროების“ რედაქციაში გარდასაცემად მ. ჰ—სას და დ—სას.

ბულითად მადლობას ვუძღვნი ყველას, ვინც მიიღო მონაწილეობა „საღამოს“ გამართვაში, ბილეთების გაყიდვაში და თვით „საღამოში“.

საღამოს გამგე—ბ. ჯაბადარი.

„დროების“ კორექტორების

ს. შრიამ-შაბანი, 30 მარტი. შემთხვევით მომიხდა ს. შრიამ-შაბანზედ გავლა სიღნაღიდან მელავს მიმავალს. ამ დროს უცებ გავიგონე ზარის მძიმე რეკა და ვიფიქრე შესვლა ეკლესიაში, რომელიც გზას არის მოშორებით და თვითონ ეკლესიაც არის კარგა დიდი, უწინდელ ფორმაზედ აშენებული. შევბრუნდი თუ არა შეველ ეკლესიაში, ენახე რომ აქ შეკრებილიყვნ ყველა ამ სოფლის წარჩინებულნი თავადნი თავიანთი სახლობით, მამასახლისი, სულიებით და სხვა მრავალი ხალხი; ენახე მასთან პატარა მრგვალი სკამი, შავთ შემოსილი, რომელზედაც იდგა კოლიო, აქეთ-იქიდან იდგა დიდრონი შანდლები ანთებული სანთლებით. ყველა ამებმა არ იყო რომ ფიქრში შემყვანეს და მოვიცადე წირვის გათავებადის. წირვა რომ დასრულდა სკამი, კოლიოთი და შანდლებით დიკვანმა დადგა შუა ადგილას აღსავლის კარების პირ-და-პირ; შემდეგ გამოვიდა ამ სოფლის მღვდელ ი. ჩეკურო-

**) სია იმ პირთა, რომლებსაც ჯერ არ გადაუხდიათ სვედრი ფული, წარდგინდეთ „დროების“ რედაქციაში.

ზოგიერთი კაცი, ხო მოგვხსენებათ, იმისთანა ბედის პატრონია, რო სუყველას ფერს, რაც კი მოხდება იქ, სადაც ის იმყოფის ამ ქამად, მას დააბრალდებენ. ამ გვარნი უბედურნი ყველგან და ყოველთვის ყოფილან და კიდევაც იქმნებიან... მხლა კი ყველა იმედულობს, რო შარსევა იმ წიხრათ ვაგებო, რო ყოველად შეუძლებელია მისი თავის დაძვრენაო. თუმცა ესე იმედულობენ, მაგრამ, როგორც ვამბე, შიშობენ—ვახ თუ კიდევ უშველოს როგორმე თავსაო და თხოვანს აპირებენ რომ ის სამაგალითად დასაჯონ. დიდად უნდა შესწუხდეს ერი, რო ითხოვოს, ეხლანდელ დროში, რომელიმე თავისი წევრის დასჯა! მწანოთ-რა გამოვა რისაგან შარსევას დაუჯდება კოჭი აღჩუს, თუ მოქალაქეებს. მე კი დარწმუნებული ვარ, რო გამარჯვება დარჩება უკანასკნელთ.

ვი და უთხრა ხალხს მიზეზი იმ დღის აქ შეკრებისა. „შოველი კეთილი კაცის შრომა ძვირფასია და დაუფიყარი ხალხისათვის, ნამეტნავად თუ კაცს ჰქონია დიდი ხნის სიცოცხლე და ის გაუტარებია ხალხის კეთილ დღეობისათვის, ვიდრე საკუთარი სიამოვნებისათვის სიტყვა პატივ-ცემულმა მღვდელმა. აი, ამ გვარი კაცი არის, ძმანო, ნეტარ-სახსენებელი, ან უკვე გარდაცვალებული საქართველოს უძვირფასესი და დაუფიყარი შველი თავადი ბრიგად დიმიტრის-ძე (მრბელიანი, რომლის მოხსენებისათვისაც დღეს ჩვენ აქა ვართ შეკრებილი“. მრძობით საესე იყო მღვდელიდამ წარმოთქმული სიტყვა რომელმაც ყველა იქ მყოფს მოგვარა თვალში ცრემლები. რომ დაასრულა სიტყვა, გადაიხდა პანაშვიდი ხსენებულმა მღვდელმა ჩეკუროვმა და გათავების შემდეგ დაეშალენით და მასთან მეც გამოვეთხოვე სოფელ შრიამ-შაბანს.

რამა, 5 აპრილი. მეგობრ-რაქველები თხოვას, დაწყებულს მათ-მიერ, შესახებ დაარსების უფლის სამმართველო დაწესებულებათა, საშვალ ადგილზედა (ამბროლაურში) ამ და ბოლოს დროს წარჩინებული მსგელეობა მიეცა.

თეზერელის თვეში ამა მდგომარისა წლისა, ლუბერნიის მთავრობის განკარგულებით, ბ. პოლიციის პრისტავი ნ. ჯანელიძე დაიარებოდა მეგობრ-რაქის საზოგადოებებში და უცხადებდა ყველა წოდების ხალხს, რომ აღირჩიონ საშუალო ადგილი, სადაცა უნდა იქმნენ დ. მნიდან გარდმოტანილი უფლის სამმართველოები და თან ხსნიდა, რომ თუმცა-და საშვალ ადგილად ხალხს დიდი ხანი აქეს სახეში ს. ამბროლაური, მაგრამ იქ არ ივარგებს, რომ იქმნეს გარდმოტანილი სამმართველოებიო, მის გამო, რომ ხაშიანი ადგილიაო და თ.თ. მახაბლებს არ ჰსურსთ მათ მამულში

ხმა არის, რო ვითომც აქაური მსაჯული და პეტროვსკისა ერთი-ერთმანეთს უცვლიან ადგილსაო. ნამდვილად ვერ მოგახსენებთ—დანანდება მისი აქედან წასვლა, თუ გავხარდება ხალხს, ვიცი მხოლოდ რო ფრანგულს და ნადირს მისი თავიდან მოშორება ძლიერ ესამოვნებათ: დიდი ხანია აქ ამისთანა დაუძინარი და დაუღალავი მტერი მათ არ ჰყოლიათ. მა როგორ არ გაიხარონ იმ უბედურებმა: რაც უნდა იყოს მარტიდან დაწყებული იენისის დამღვეამდისინ მოსვენებულნი მინც იქმნებიან! ნეტავი ვიცოდებ: კანონი ვისთვის და რისთვის არის ნაწერი? მე ვგონებ, როგორც პრაქტიკა გვიჩვენებს, მაშ რა მიზეზია, რო ერთი და იგივე კანონის დარღვევისთვის გლენ-კაცი ისჯება და დიდ-ალა,—ჩინოვნიკ კაცსა ხმას ვერავინ სცემს! ბევრი წყალი ჩაივლის ჯერ კიდევ, მინამ ჩემი ბატონი მოხელეები

ესრეთი დაწესებულება იქმნეს... სახით, ბ. ჯანელიძის საქმიანობის შედეგად იქნებო დაინტერესდნენ... წინადადება ბ. ჯანელიძისა მომინა საზოგადოებამ და შემდგომ დადგინეს განჩინება: მაზრის საშუალო ადგილად განამწესეს ს. ამბროლაური, და უკეთუ მთავრობა დაინახავდნენ ამ ალავს უარგისად, მაშინ საშუალო ადგილად იქმნეს ს. წესში.

მს განჩინება მიერთვა გუბერნიის მთავრობას, რომელსაც, როგორც კრძოლ ვაგივთ, უნებებია განკარგულება: შეჩერდეს ეს საქმე, სანამ ს. ტყებულამდინ არ გაიხსნას რკინიგზით მსგელეობაო.

ხემორე მოყვანილნი მავალით ცხადად გვაიმედებს, რომ დ. მნიდან გან უსათუოდ უნდა იქმნენ გარდმოტანილი უფლის სამმართველოები ს. წესში და ან ს. ამბროლაურში ჩვენის მხრით მოვიხსენებთ, რომ ამბროლაურში აჯობებს გადმოტანის სამმართველოებების, მის გამო რომ სოფართო ადგილისა და მდებარეობა აქ უმფრო წარჩინებულია, ვიდრე ს. წესში. მს უკანასკნელი ერთობ იქნა რო და უსაშუალოა.

მ. ს.

პასუხი

შორაზნის მაზრის 11 განყოფილების მომრეგებელ შუამდგომელს თ. მ. ლორთქიფანიძეს მის „დროების“ № 46 დაბეჭდილ ზსუსზე.

მე იმედი მქონდა თქვენზე, რომ იმ გლენების შესახებ, რომელზედც ესწერდით, თქვენ გინსაკუთრებით ზრუნვას გამოიჩენდით, მაგრამ, სამწუხაროდ, მოტყუებული დავრჩი. თქვენს რასაკვირველია, აქ თავს გაიმართლებთ „პრედისანიებით, უქაზებით, ნაკაზებით“ და სხვით... მაგრამ ჩემთვის მინც აუხსენელი დარჩება შემდეგი კითხვები: რალა თქვენ გამოჩნდით მარტო ერთი მარდი მომრიგებელი შუამდგომელი და გაათავეთ საწყალი მარძის გლენების საქმე, როდესაც ჯერეთ სხვა-გან კიდევ არ დაწყებულან მიხედებიან ვაიგებენ, და დაისწავლიან უბრალო ჰუმარტებას: კანონს უნდა ემორჩილებოდეს ყოველი სული—დიდი თუ პატარა!

არა-ერთხელ ყოფილა დაბეჭდილი „დროებაში“, რო აქაური ქართველობა მეტად გულ-გრილად ეკიდებო ერთად-ერთ ღარიბ-ღატაკ სკოლას დაარსებულს. ამ ათის წლის წინადათაოსნობით რამდენიმე პირთა, ძველ ქალაქში განსაკუთრებით ქართველ ქალიშვილებისთვის. თუმცა ამ სკოლაში სხვა ტომის ბავშვებიც იყვნენ და არიან კიდევაც, მაგრამ მომეტებული ნაწილი ქართველობაა. საკოლაე სკოლასა საშუალო შემოსავალი მხოლოდ ოც-და-ათი თუმანი აქვს რომელიც ეძლევა ქალაქიდან დღის თურმე, ვაი-ვაგლახით და უდროოდ უდროთ. აქ არ იქმნება უადგილოდ მოგახსენოთ, რომ მიზეზი ქალაქიდან

თუ ტფილისის გუბერნიისა და ტფილისის ვერ გაათავის ეს საქმე რა განქარებდათ თქვენ? რომელი საბუთის ძალით წართვით მარძის ღვთისმშობლის ეკლესიას შეწირულება სამთლით და ღვთის და მიათვისეთ სამზღვარ გარეთ მონასტერს წინააღმდეგ მეთეს გუჯარისა? რატომ არ დააყალიბეთ თქვენ გლეხების თხოვნის პასუხის მოსვლას? თუ გლეხები თვითონ იყვნენ მთხოვნელები რაც უძლევიათ გძლიათ ამის შედეგიც, განსაკუთრებით რათ დაღვეით ფულით გადასახადი? რა საჭიროა თქვენი ექილობა იონანის ეკლესიის ეხლანდელი ბერძნის არხიმანდრიტისათვის და ან ჩემი ნაწერიდან საიდან ჩანს, რომ ის ცუდად ექცეოდეს გლეხებს? როდესაც გლეხების ბედის გაუმჯობესობაზე იწერება რამე რათ ხედავთ თქვენ ამ ნაწერებში იმ მიზანს, რომ ვითომ გლეხებს აბუნებდნენ? რათ გეჩვენებთ ეს წინააღმდეგობა თქვენ მარტო ამდენ სხვა შუამდგომლებში? რამდენი ამისთანა კითხვები გადგება კაცს ენაზე, მაგრამ რა გამოვიდა. თქვენ ხომ, არა მიხედველი ამისა, დაუჩქარეთ საქმეს და შეუდგინეთ ყველას მამულებზე უსტავენის გრამატები, რომელზედაც გლეხები სხვა-და-სხვა დაპირაბებით დაითანხმეთ. მაგრამ როდესაც ხელმოწერის შემდეგ სხვა გამოუცხადეთ რა გუნებაზე დადგენ ისინი ხომ იციან? უსტავენის გრამატები, რომ არ შედგენილიყო მართალია მის შესაღვენ ფულებს ვერ მიიღებდით და ეს თქვენთვის საზარალო იქმნებოდა, მაგრამ მომრიგებელი შუამდგომელი გლეხების სარგებლობას უმეტესად, უნდა აქცევდეს ყურადღებას ვინემ თავისას. მაგრამ უკაცრავად, მეც რას ვლაპარაკობ...

თქვენ ბრძანებთ, ბ. მერაბ, რომ ჩვენ შუამდგომლები ყოველთვის თავის განყოფილებაში ვართო და არასოდეს არ ყოფილა ის შემთხვევა ჩვენ მთხოვნელებს ჩვენს რაიონებში ვერ გენახოთო. ამზე აი რას მოგახსენებთ. ჰო, ეხლა აღარაფერს არ გეტყვი.

შემწეობის დანიშნვისა ბრძანდებოდა თურმე ახლად-განსვენებული თ. ბრიგოლ მრბელიანი. ამ ოც-და-ათი თუმნით სკოლა რას გაბდებოდა, რომ სხვაფრივ შემწეობა არ სძლეოდა—სპექტაკლებისგან, ალღეგრისგან და ხანდისხან ძლიერ მცირე საწევრო ფულისგან. საკვირველი გულ-გრილი ხალხია აქაური მკვიდრი ქართველობა: ერთი მათგანი არ იტყვის, რომ ეს სკოლა ჩვენი შეიღებებისთვის არის დაარსებული და თითქმის მხოლოდ მოსული ხალხის—ჩინოვნიკების შემწეობით არსებობსო, ერთი-ორი გროშით ჩვენც შევეწიოთო! რომ ესთქვა, რომ სიღარიბით მოხდისო, იმასაც ვერ ვიტყვი; ქართველობაში არიან აქ შემძლებელნი, რომელთაც ბევრი არა დააკლდებოდათ ერთი-ორი გროშის შეწირვით სკოლისთვის, მაგრამ... განა სომხები სუყველანი მდიდარნი არიან აქ, რომ ამოდენა სკოლები აქვთ გა-

მაღე დაგმტვიცებთ თქვენი გამართლების უსათუძელობას.

დ. ლ.

P. S. სხვა ადგილებში, ამბობენ, ბერძნის მონასტრების მმართველებს და მათ ყმებს მორიგება აქვთო, რომ ერთად შერიგებული ფულის გადასახადი დაღებულ დრომდის ხადონ და შემდეგ სულ თავისუფალნი იყვნენ გლეხები. ეს ძლიერ კარგი იქნება თუ ასე მოხდა მაინც.

დ. ლ.

ნარკვი

შორაპნის მარხის სოფ. ხარაგაულოდამ მიღებული.

დედსა შვილი მოკვტაცე და მივაბარე კულსა, ეული ამას ჩიოდა—რა გაზდის ამდენ სსეულსა.1)

ერთი რამე ქმნილება სათქმელადან სწულია, საცა რომ წულითა დათრება, ეული ამოდის სულია, საქანელი უღირსი ჭყავს არ მოშიგება ჰურია, ის გაზბის და წაღა რჩება ქვეყანას წულება გულია.2)

ერთი სტუმარი მეწვია, ჩემს დედას უსტუმრებელი, ორი უფლებს მიგართვი, სუფრასე დაუდებელი. 3)

ერთი რამე სულიერი ფთოსანი ორ-ფუროსანი, უკვერცხლად სმვიდის მოშობელი, ვით რომ ირემი სმოსანი, ამისი გამომდინარელები, ჭკვიანია და გამოსანი. 4)

ორნი გაყვანის იბრძვიან, წითელნი მინუშოსანნი, არცა აქვსთ თაფლი-ხანჯალი, არც ლეკურ-ქაქაშოსანნი,

მართულია და გულ-მოდგენით დიდი თუ პატარა მისდევს ამ წმინდა სკოლის საქმეს! ეს რაღა ჩვენი უბედურობაა, რომ ერთად-ერთი სკოლას გახსნა მოუხერხებოთ და იქამდისინ უხერხონი არიან, უთაურობის და გულ-გრილობის გამო, რომ დღეს არა ხვალ შესაძლებელია თურმე, ეს ერთად-ერთი სკოლაც დაიკეტოს! სირცხვილი და სირცხვილი..

X

აქაურ საზოგადოებას დროს გასატარებლათ აქვს სამი ადგილი: სამხედრო კრებულობა, სამოქალაქო კლუბი და ახლად გახსნილი კრუჟოკი. რადგანაც პირველი განსაკუთრებით მხედართათვის არის დაწესებული და შორსაც არის, ბევრი არცინ დაიარება იქ; როგორათაც სამოქალაქო კლუბს, ეგრეთვე კრუჟოკს თურმე საკმარისი წევრი ჰყავსთ. საკვირველია

რომელიც ჩამოვარდება ბევრი ჭყავს გამცარცლსსსსსსს.5)

თავი ქვის—ტანი ხის ფოთელს სკამს ნაცარს ყრის. 6)

ერთი თხა მუჯდა ელახ მუტელსე ება ენახ, მისმა სიტყვა და პასუხმა ქვეყანა დაჯავრახ. 7)

ბოსელს უყანა შავი კვასია, მან დედა-მიწა ცხვირით დასია. 8)

აი, თვისა და თვის თავსედ, ვარდი ამადის კლდის თავსედ.9)

დედა არ შობილიყო—შვილი ქაქაქს მიდიოდა.10)

აღსნა. 1 ნამყენი. 2 მატარებელი. 3 ქალის ძუძუნები. 4 ლამურა. 5 აღდგომის კვერცი. 6 ჩიბუნი. 7 სასწორი. 8 მუღო. 9 მთვარე. 10 კომლი.

კერძო საზავდყოფო

ეუთა, სემონოვის ქუჩა, სერაფოვის სსელი.

ბედყოფებს მუღამ დღე მიიღებენ.

ღლით:9 ს სათიდან 10 1/2-მდინ ნავსარტიანც—სირუგოულ და კვერთოულ ვავდყოფისა და რუდკოესკი—ქაღის, უმწვილის და შინაგან ვავდყოფი; 10 1/2 საათიდან 12 საათ. შან-აზინ—შინაგან ვავდყოფისათვის. 12 საათიდან 1 საათ. თვალის ვავდყოფი. ლარიონოვი მუღამ დღე კვირასა და ოთხშაბათს ვავდა, და რეიხი ოთხშ. და კვირას.

ს.ლამოს: 5 საათიდან 7-მდინ უშაკოვი—უმწვილების და ელის ვავდყოფა. სამშაბათობით, სუთშაბ. და შაბათობით. ნეკუბის, მსინიურ ვავდყოფი და ელექტრო-ტერაპიის—პრუთინოვი მუღამ დღე და კონსულტანტად ბაბევი სამშაბათობით და შაბათობით. საზოგადო კონსულტაცია ექიმების სამშ. - შაბათობით საღამოს 7 საათ. 8-მდინ. მუღამი კრავატები.

ფასი რჩევისთვის—50 კაპ., კონსულტაციისა—3 მან. კრუჟოკის უფასოდ. საავადყოფოს დირექტორი იმ. ნომოსარტიანცი.

(თვით საავადყოფოში დგას). საავადყოფოში ამ მოკლე სანში გაიხსნება წყლით სააქიმო განყოფილება ექ. ტელაჩუსის ხელმძღვანელობით.

ტფილისის სამაშრნალო.

ავადყოფები მიიღების დილის რვა საათიდან თორმეტ საათამდის.

ოთხშაბათს. ვავდყოფის და ლისიცი—შინაგან ვავდყოფისა; კელდიში—სიფილისტიკური და სირუგოული ვავდყოფისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქაღების და უმწვილების ვავდყოფისა; ბაბაკვი ძარღვების სისუსტის და შინაგან ვავდყოფისა.

სამშაბათს. მინკვინი—სირუგოული ვავდყოფისა; ლისიცი—შინაგან ვავდყოფისა; კელდიში—სიფილისტიკური და სირუგოული ვავდყოფისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქაღების და უმწვილების ვავდყოფისა; ბაბაკვი და დანიელ-ბუგოვი—ძარღვების სისუსტის და შინაგან ვავდყოფისა.

ოთხშაბათს. ლისიცი და მიჩიმანოვი შინაგან ვავდყოფისა; კელდიში—სიფილისტიკური და სირუგოული ვავდყოფისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის ქაღების და უმწვილების ვავდყოფისა; ბაბაკვი—ძარღვების სისუსტის ვავდყოფისა.

სუთშაბათს. ლისიცი—შინაგან ვავდყოფისა; კელდიში—სიფილისტიკური და სირუგოული ვავდყოფისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქაღების და უმწვილების ვავდყოფისა; ბაბაკვი—ძარღვების ვავდყოფისა.

შარასკეცს. მინკვინი—სირუგოული ვავდყოფისა; ლისიცი, მიჩიმანოვი და დანიელ-ბუგოვი—შინაგან ვავდყოფისა; კელდიში—სიფილისტიკური და სირუგოული ვავდყოფისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქაღების და

ამ პატარა ქალაქში სამი კლუბის არსებობა! მართაც თავს აუვიდოდათ, რომ თურმე რიგიანად წაეყვანათ საქმე სამოქალაქო კლუბში. იმისთანა უწესობა ჩამოვარდა თურმე, რომ ყოველად შეუძლებელი შეიქმნა იქ სიარული და საჭირო ვახდა „კრუჟოკის“ დაარსება. მტყობა ძლიერ მოვიდოდნენ ბეზარს, რომ ამ მცირე ხანში გახსნეს კრუჟოკი, რომელსაც ამჟამად ჰყავს 85 წევრამდისინ თურმე. ამ გვარ პატარა ქალაქში დიდად საჭიროა, რომ საზოგადოებას ჰქონდეს თავის შესაფარებელი ადგილი, სადაც შეეძლოს თავისუფლად, ადამიანურად დრო გაატაროს. პრუჟოკში დაიარებიან ქალებიც. ძლიერ კარგი იქმნება, რომ ქალებმა არ დაიშალონ კვლავაც სიარული კრუჟოკში. შრილობას უფრო შინაური საოჯახო ხასიათი მიეცემა; ამის გარდა მათი აქ ყოფნის

გამო ყოველად შეუძლებელი იქმნება უწესობის ვისგანმე ჩადენა; ყველა მოერიდება მათ იქ ყოფნას. პრუჟოკისტიებს დიდი იმედი აქვთ, თურმე, რომ რიგიანად წაიყვანენ საქმეს და არ დასცემენ მას ძირს. ეს მათი იმედი, რომ ცარიელ იმედათ არ დარჩეს და განხორციელდეს საჭიროა, ყოველმა წევრმა—„სტარშინიამ“ და არა „სტარშინიამ“ სინილისიანათ აღასრულოს თავისი მოვალეობა და ერთხელ დაწესებულ და მიღებულ რიგს არ უღალატოს. სხვა აქაურობის ამბებს მოგაწოდებთ ახალქალაქიდან, სადაც ამ დღეებში გაიხსნები.

უმწიფელების ავთმეფობისა; ბაბავეი—
ძარღვების სისუსტის ავთმეფობისა.

შ ა ბ ა თ ს. ლისიგვი— შინაგან ავთ-
მეფობისა; კელდიში— სიფილისტიკუ-
რი და სინურგული ავთმეფობისა;
ბანურტოვი— ბუბიაობის, ქალების და უმწ-
ვილების ავთმეფობისა; ბაბავეი— ძარღ-
სისუსტის ავთმეფობისა.

ბანსხალეზანი

ტფილისში, ჩარკვიანის წიგნის მაღა-
ზისაში ისეუდება.

სამართველო სამოთხე

გამოცემული მიხეილ საბინიძის-მიერ.
ფასი ყველგან ჩვიდმეტი მანეთი. გა-
რეშე შირთ შეუძლიანთ მიმართონ ბ.
ზაქარია ჭიჭინაძეს, აღნიშნულის ფასით.

საავადმყოფო

ექიმის ზავლოვსკისა

კუკია, მოსტოვას და ელისკეტის
ქ. კუთხეში, აღნიშნული სახლები სდინ-
გოსი, გარანტოვის ძეგლის მასლობ. მუ-
დამ დღე იღებს ავად-მყოფებს: დილით
9—10 საათ.: მ. გ. ლუნგვიჩი თვა-
ლის, ვენერულ და სინურგული ავად-მე.,
10—11¹/₂-დის ქალი-ექიმი ა. გ. სამო-
ილოვიჩისა ქალის და უმწიფელების ავად-მე.,
11¹/₂—12¹/₂ საათამდის ა. ა. ზავლოვს-
კი, ნერულ და შინაგან ავად-მე.; საღა-
მოს: 4—5 საათამდის ე. ს. ბაბავეი
შინაგან ავად-მე., 5—6-დის ა. ა. ზავ-
ლოვსკი ელექტროტერაპიადამ. ფასი
რჩევისათვის 50 გ. ღირბთ მუქად ემ-
დევით რჩევანი. ავად-მყოფის სურვილით
შესდგება კონსულტაცია. სავად-მყოფო-
ში არის კუჭირი.

დირექტორი, ექიმი ა. ზავლოვსკი.
(20—14)

დაიბეჭდა და ისეიდება გ. ჩარკვიანის
წიგნის მაღაზიაში.

სალაშური

№ 1.

გამოცემის ზ. ჭიჭინაძისაგან.
ფასი 25 კაპ.

კავკასიის სამედიცინო საზოგადოე-
ბის სადგომოი ისეიდება
აბრაშუშის ზირის თხელი
ფასი მიხსლინა 50 კაპ.

დაიბეჭდა და ისეიდება გრ. ჩარკვიანის
წიგნის მაღაზიაში

საშეაფვილო ბალი

№ 1

საუმაწილო დრო-გამოცემითი გამოცემა,
გამოცემის ზ. ჭიჭინაძისაგან.
ფასი 25 კაპ. მოსწავლეთათვის 20 კაპ.

დაიბეჭდა და ისეიდება გრ. ჩარკვიანის
წიგნის მაღაზიაში

დედა და შვილი

და

რამდენიმე ლექსი

თ. ილია ჭავჭავაძისა.

ზ. ჭიჭინაძისაგან გამოცემული
ფასი 15 კაპ.

დაიბეჭდა და გამოვიდა ახალი სომ-
ხური წიგნი

მწიგნის სტერი

ლექსები, სიმღერები და ზღაპრები

ცნობის-მოყვარე ყრმათათვის
სკოლაში და შინ საკითხავად
აღნიშნისა

გამოცემა გ. მ. შავერდვასი გაზე-
თის სააგენტოსა.

ფასი ერთი აბაზი

ინგლისის

მალაზია

Maison de confiance

შეღობილი წიგნი №1—12. 10 კ. მოსკოვის წიგნი—12. 40⁰

— — — 1—20 — — 1—60

— — — 1—40 — — 1—80

— — — 1—60 — — 2—

— — — 1—80 — — 2—50

საუკეთესო—2— — — 3—

იქვე ისეიდება სხვა საქონელიც:
თოფები, რეველფერები, კრაოტები,
ჭურჭედი, ჩაიდნები, გასაღებები, და-
ნები, კოვჩები, ტაშტები, კალმები,
ქალაღი, შოკოლადი, კაკაო, კანფე-
ტები, მურაბები, მაგნეზია, უნაგირე-
ბი, კლეიონკა, წინდები—კაცის და
ქალის, ხელ-სახოცები, მაკინტოშინ
კალენკორი—სულ ყველაფერი 25,
დამ 50 პროცენტით უფრო იაფად-
ვიდრე სხვა რომელსამე მაღაზიაში.

მინც ქალაქს გარედამ 25 მანეთი-
დამ 1,000 მანეთამდინ საქონელს გა-
მოიწერს, გასაგზავნს არაფერს არ
იხრის. (100—58)

გალავინის პრესპექტივად, ანტონოვის
სახლებში „ლივადიის“ სასტუმროში,
გამდევ შეიღობით, სამოკრით და მოსამ-
სახურით ოთახებს, თვეობით 15 მანე-
თიდამ 60-დის, დღეობით—ოთხი აბა-
ზიდამ—სამ მანეთამდის.
10—9) მიხაილ ხარეზაძე.

ახალი მართული

კარაბალინი

ისეიდება ტფილისში: შავერდვასის
და გრიჭურავის წიგნების მაღაზიაში;
მშთანში: მუწადვასის და ჭიჭინაძის
წიგნების მაღაზიაში.
ფასი ზღიანის ერთი მანეთი.

ინგლისის მაღაზიაში

თიხს აპოპოვა

ნი მაკასტარი

ამაგრებს თმს და ადრინდელ
ფერს აძლევს, ფასი ერთი მუ-
შისა 2 მან., გაგზავნით 2 მან-
ეთი და 28 კაპ.
(100—59)

ამაგრებს თმს და ადრინდელ
ფერს აძლევს, ფასი 1
მან. სწორდება თავის ტვინის
მოსახლად, ტუალეტის სა-
ზონი, დუხები და სხვ.

ისეილება

რადგან გსმობთ გაჭრებას, ერთობ იაფ ფასად, ესე იგი უფრო იაფად,
გინემ ნახეიდა: ოქრო-ვერცხლის და ბრლიანტის ნივთები, საათები თუ
სხვა-და-სხვა...

სასახლის ქუჩა—ზუბალოვის სახლი.
(6—1)

ზ. ნ. ლაქსინი.

დაიბეჭდა და გამოვიდა ცალკე

წიგნი

„სიკო“

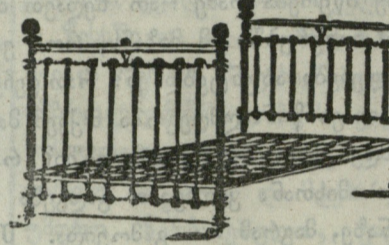
მოთხრობა

ა. მოსხუბარიძისა (ზაზაშვილისა)

ფასი ადგილზე 30 კ. გაგზავნით 40

ისეილება ტფილისში „ღროების“
რადიქციოში და შევერდოვის პავი-
ლიონში ალექსანდროვის ბალთან.
წიგნის მაღაზიებს ჩვეულებრივი დათ-
მობა, მოსწავლე უმაწილებისათვის,
ვინც პირ-და-პირ „ღროების“ რადიქ-
ციოდან წაიღებს, ადგილზე 20 კა-
პეკად თითო წიგნი, გაგზავნით 30
კაპ. (20—20)

ინგლისური რკინის კრავოტები

ერთ საწოლისანი 8 მ. და ორ საწო-
ლისანი 14 მ., ლეიბები გატენილი ზღვის
ბაღასით 5-დგან—9 მან. ინგლისურს
მაღაზიაში. იქვე ისეიდება 25% იაფათ
სანამ სხვანსად: ჭურჭელი, დანა-
ხანგალი, გოგზები, ფანჯარები, კლიტე-
ები, საფანჯარები, რკინის კალმები, ქა-
ლაღი, ნიშები, რეველფერები, თოფე-
ბი, გაცისა და ქალის უნაგირეები, ალბო-
მები, კლეინგები, ჩაი 1-დის სარისისა.
(100—47)

გრ. ჩარკვიანის წიგნის მაღაზიაში ისეი-
დება: ქართული კლასიკები

№ 1

ჩახრუხაძე

შემოკლებული ბიოგრაფიით.
გამოცემის ზ. ჭიჭინაძისაგან.
ფასი 20 კაპ.

ბაჭინა

საგებებზე ხორაგეულებათა, რომელნიც
იყიდათ თფილისის ბაზრებში, დაქ-
ნებში და დატარებთ 1 აზრლიდამ
1 მანამდის.

ბამომცხვარი პური: ნორბლის ფქვილის

პირველის ხარისხის—1 გირ. 5¹/₂
მეორის „ —1 გირ. 3¹/₂
მესამის „ —1 გირ. —

მეორე ფქვილ. თორნიში გამოცხვარი:

პირველის ხარისხის—1 გირ. 5¹/₂
მეორის „ —1 გირ. 4 კ.

ჭვარის-მამის პური:

პირველ ხარის. ლავაში 1 გირ. 5¹/₂
მეორის „ —1 გირ. 4¹/₂
მესამის „ —1 გირ. 4 კ.

ძროხის ხორცი:

პირველის ხარისხის —1 გირ. 11 კ.
მეორის „ —1 გირ. 9 კ.
სუკი — — —1 გირ. 17 კ.
ცხვრის ხორცი —1 გირ. 11 კ.

ღორის ხორცი:

პირველი ხარისხის —1 გირ. —
მეორის „ —1 გირ. —